

Rapportserie från CDUT med fokus jämlik hälsa

Under 2018 kommer en rapportserie i tre delar som undersöker jämlikhet i hälsa och resurser att släppas. Rapporterna skrivs i ett samarbete mellan Region Uppsala, Landstinget Sörmland, Region Västmanland samt Region Örebro, "CDUT" utifrån vardera länsbokstav.

Om Liv och hälsa ung

Liv och hälsa ung är en enkätundersökning som omfattar så gott som samtliga skolelever i årskurs 7 och 9 i grundskolan samt årskurs 2 på gymnasiet. Resultatet i rapporterna baserar sig på svaren från årskurs 9 från samtliga fyra läns Liv och hälsa ung undersökningar som genomfördes under 2017, totalt 9 512 svar.

Syftet med Liv och hälsa ung undersökningen är främst att beskriva ungdomars livsvillkor, levnadsvanor och hälsa men även att följa utvecklingen av dessa områden över tid.

Minska hälsoklyftorna

Hälsoläget i Sverige är bra men det är inte jämlikt fördelat mellan olika grupper. Förutsättningar för en god hälsa varierar beroende på olika faktorer runt oss, så som levnadsvanor och livsvillkor men även kön och födelseland är exempel på faktorer som påverkar hälsan.

Kommissionen för jämlik hälsa har haft i uppdrag från regeringen att lämna förslag som kan bidra till att hälsoklyftorna i samhället minskar. Kommissionen har identifierat sju centrala livsområden som är avgörande för jämlik hälsa. Dessa är 1) det tidiga livet, 2) kompetenser, kunskaper och utbildning, 3) arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö, 4) inkomster och försörjningsmöjligheter, 5) boende och närmiljö, 6) levnadsvanor, samt 7) kontroll, inflytande och delaktighet.

Rapporterna

Tre rapporter kommer att skrivas utifrån fem så kallade indelningsgrunder: kön, sexuell läggning, elevernas födelseland samt föräldrarnas, socioekonomi och funktionsnedsättning. Forskning och statistik visar att det finns betydande skillnader i hälsa inom dessa grupper. Dessa ojämlikheter är dock främst undersökta bland vuxna. Det finns en kunskapslucka kring läget bland unga generellt och i våra län.

Rapporterna kommer utgå från tre olika områden, dessa är:

- Hälsa – här utgår vi från frågan *Hur mår du rent allmänt?* för att undersöka jämlikhet i hälsa.
- Levnadsvanor – här utgår vi från fysisk aktivitet, sömn, kost, alkohol, narkotika, tobak samt BMI. Detta kan kopplas till kommissionens område 6) levnadsvanor.
- Trygghet och social tillit - här utgår vi från upplevd trygghet i hemmet, i bostadsområdet dag- och kvällstid, i skolmiljön, på nätet samt på allmän plats. Även frågan om att lita på sina föräldrar när det verkligen gäller samt om man kan lita på människor i allmänhet berörs. Detta kan kopplas till kommissionens område 7) kontroll, inflytande och delaktighet.

Vad händer sen?

Rapporterna ska ses som ett kunskapsunderlag för planering av hälsofrämjande och förebyggande insatser som berör ungdomar. Kommissionen konstaterar att skillnaderna i hälsa är åtgärdbara. Utifrån vad rapporternas resultat visar är det viktigt att huvudmän, politiker och andra beslutsfattare arbetar vidare med de områden där det finns ojämlikheter.

För mer information, kontakta:

lju@regionvastmanland.se

Skrivet av:
Linnea Paulsson, Folkhälsoplanerare